

A klímagyilkos Bush – és akik pénzelik őt

George W. Bush amerikai elnök már fél évvel megválasztása, és három hónappal hivatalba lépése után levette környezetvédelmi álcáját: megmondta, nem fogja csökkenteni az üvegházgázok kibocsátását. Ez ugyanisártana az ország széniparának, és tekintettel a nyugati part energiaválságára, nem várható el a polgároktól.

Azután, hogy az ex-elnök, Bill Clinton és alelnöke, Al Gore szóba állt a *Kyotói Egyezmény*vel, amely az üvegházgázok kibocsátásának csökkentését írja elő, Bush hátat fordított a szerződésnek. Egyes német környezeti politikusok, például Michael Müller szerint a mostani helyzetben ez „hüvelykárca és gátolás” viselkedés, mert az átlagos hőmérséklet emelkedésére vonatkozó előrejelzések egyre pontosabbak – és egyre fenyegetőbbek. A klímakérdések tudományos tekintélyének, a hetven or-

szág képviselőit tömörítő *Intergovernmental Panel on Climate Change*-nek legfrissebb nyilatkozata szerint a 2100-ra megjelölt 1,4–5,8 fős felmelegedés határozottan magasabb lesz – ami emberek millióinak létalapjait veszélyezteti.

Súlyosbító körülményként társul ehhez, hogy az üvegházgázok kibocsátásának világ bajnoka az Egyesült Államok: a föld lakosságának 4,5%-ával a teljesszéndioxid-kibocsátás 19%-ért felelős. Az USA-polgárok két-szer annyi széndioxidot produkálnak, mint a németek, és mintegy negyven-szer annyit, mint a nepáliak.

Efenyeggettség ellenére Bush a régi energiapolitikai pénzvilágának foglya. Maga Bush éveken át vénykedett az olajiparban, és választási kampányát messze menten az energia- és az autópárral finanszírozta. A szénbányászat 3,4 millió dollárral támo-

gatta. Több mint tízmillió dollár jött az olaj- és gáziparból. Az olajfejlesztésben Don Evans volt az összekötő – Bush pedig megtette kereskedelmi miniszternek. Több millió dollárnyi adományt kapott az autópárról; ezt Andrew Card, a General Motors korábbi washingtoni főlobbistája gyűjtötte össze – Card a Fehér Ház személyzeti főnöke volt. Bush alelnöke, Dick Cheney is szoros kapcsolatokat tart fenn az energiapolitikával; ő hosszú éveken át résztulajdonosa volt a Halliburton nevű olajtársaságnak, mielőtt teljesen a politikára koncentrált volna.

A német kormánykoalíció környezeti politikusainak véleménye szerint Európának és a világ más részeinek a jövőben az USA nélkül kell megtervezniük a hatékony klímapolitikát. Ha ez nem sikerül, akkor „az USA túszul ejti” az egész világot – állítja Michael Müller.

Banánköztársasággá válik az USA?

Eddig mindenekelőtt Latin-Amerikából és az ún. Harmadik világ más régióiból volt ismerős a munkra ez a jelenség: A hatalmasok és gazdag elit tartanak maguknak egy elnököt, aki tisztesége sen gondoskodó hatalma sokról és a gazdagokról. Az így kormányzott országokat nevezik banánköztársaságoknak. Jelenleg az Egyesült Államokban mutatkozik meg, hogy ez a jelenség talán már sem korlátozó dika Harma dika világra:

George W. Bush kormányzásával az USA úton van a felé, hogy a világ leghatalmasabb banánköztársaságává váljék.

Már Bushnak a klímavédelemmel és az energiapolitikával kapcsolatos első megnyilatkozásai is tanulságosak voltak. Bush és republikánusai dollármilliókat kaptak a kőolaj- és az atomipartól, ezek most természetvédelmi területeken kutathatnak olaj után és építhetnek új atomerőműveket. Ha Bushnak az energiapolitikai irányítói elkötelezettsége még meg lehetett volna a gázra, a Bush-család és a texasi olajipar összefonódásával, időközben megmutatkozott, hogy Bush más területeken ugyanígy viselkedik: igazibanánrepublikánus.

Így például az amerikai tőkebrancs – bankok és biztosítótársaságok – 15,9 millió dollárral finanszírozták a republikánus választási kampányt. Alighogy megválasztották, Bush rö-

gön reagált: A hitelintézetek csődvédelmére pontosan az ő érdekeiknek megfelelően akarja megreformálni, és azt a törvénytervezetet akarja életre kelteni, amelyet Bill Clinton megvétőzött, mert túlságosan bankbarátnak találta. Most majd kifizetődik a bankok Bush melletti anyagi elkötelezettsége.

Az olyan amerikai fegyverkezési konszerneknek is megvan okuk az ujjongásra, mint a Raytheon, a Lockheed, a TR és a Boeing. Ki sebb fegyvergyártókkal együtt 13,5 millió dollárt írt in vesztal karépublikánusokba, mi vel egy Bush típusú elnöktől világos állásfoglalást vártak a rakéta védelmi rendszerrel. A remény megindult a beteljesedés felé: A Bush-kormányzat meg akarja valósítani a védelmi rendszert, és 240 millió dollár értékben akar megbízásokat adni a fegyverkezési óriásoknak. A 13,5 millió dolláros kampányajándék rendkívül rentábilisnak bizonyul.

Bush azonban nem „csupán” egészipar területeket jutalmaz meg, hanem magánszemélyeket is. Például Charles Heimbaldot. Az egyik gyógyszergyártó cég egykori főnöke 365 200 dollárral egyike volt Bush legfontosabb magánadományozójának. Ezért az USA svédországi nagykövete lett.

Bush olykor kétleget egy csapásra. Például az amerikai telekommunikációs ipar melletti elkötelezettsége. Ez az ipar írd és mond 130 millió dollár támogatást a republikánusok választási kampányát, és mindenekelőtt egy dologban érdekelt: abban, hogy a lehető legnagyobb mértékben szüntessék meg a telekommunikációs szabályozását. Ha ezbe követezik, előnybe kerülnek a legnagyobb konszernnek. A telekommunikációs hatóság élére Bush gyorsan keresett egy olyan embert, aki kemény védelmezője a szabályozás leépítésének. Michael Powellben találta meg. Hogy ő az USA külügyminiszterének, Colin Powellnek a fia, éppen kapóra jön Bushnak: így mindig emlékeztetheti őt arra, hogy legyen lojális – a kormány és apja iránt is.

Senki sem vitatja, hogy az USA színtelen elnöke a nagy pénzek től függ. Az amerikai választási kampányra kerülése mégis fordulatot jelent az amerikai demokráciában. Most olyan elnök kormányoz, akit egyáltalán nem érdekel a közjó. A hatalmasok kifizetési megmát, és a hatalmasok érdekeit szolgálva kormányoz.

Wolfgang Kessler

Forrás: Publik-Forum, 2001/7 és 12